exiſtem non licet iudici q̄ publice in ſimilib⁹ ſordet. immo nō licet iudici q̄ in occulto in grauibus pccīs eſt alium q̄ publice in ſimilib⁹ ēreus iudicare: niſi iudicet cū humilitate ⁊ tiore. ⁊ cum necītas imminet. ¶Judex preterea q̄ alias iuſte iudicat: peccat tn̄ ſi hoc facit nō ex beniuolentia ſed ex aī amaritudine Judex peccat ſi iudicat non ſibi ſubiectū. aut nō ſm veritatē quā nouit. aut ſine accuſatore vel infamia. aut ſi penā relaxat ſine ꝯſenſu accuſatoris vel cū nocumento publice vtilitatis Defendere ſe armis vel manu cōtra iudicem qn̄ quis cōdemnatus eſt ad mortē iuſte coram iudice hoc nō licet. Fugere tn̄ poteſt talis de loco ſic ꝯdemnatus vt p ſolam fugā ſe liberet. Tenetur etiā nō reſiſtē agenti quin patiat̃ qn̄ iuſtū eſt qn̄ detinetur. Sicut etiam ſi aliquis ſit ꝯdemnat⁹ vt fame moriat̃: nō peccat ſi cibum ſibi occulte miniſtrare ſinat qꝛ tunc nō ſumere eēt ſeipſum occidere. Appellare cā afferende more ne cōtra aliquem iuſta ſnīa pferatur eſt pctm̄. qꝛ hoc ē calumnioſe ſe defendere.

¶De ſeptem ſacramentis ca. xij.

Circa ſacrā q̄ ſint necāria ponit can̄. regulas ſeq̄ntes viz. In oī ſacramento ſi deeſt intentio actualis vel hitualis faciendi illud qd xp̄us inſtituit: ⁊ eccleſia in

tendit nihil agitur. Similiter ſi forma obmit
tit͛ aut corrumpit͛. aut materia debita. aut ſi
ydoneus miniſter defuerit. Ex hoc preciſe ꝙ a
liq̃s ſciſmaticus e͂: vel hereticus vel preciſus ꝛ
excoicatus vel degradatꝰ nō reddit͛ impotens
ad efficiendū vel ↄferendū ſac͛menta ſi deficit
aliunde vel ptās ordinis vel intētio debita. vel
materia vel forma Quis excendo talia in caſi
bus ꝓhibitis grauis delicti reꝰ ſit. fiat ſꝑ qd̕
meliꝰ erit de paſſionibꝰ dum circa ſac͛mento
rum miniſtracōem dubitatio aliq̃ ↄtigerit l͛
ſuppleat͛ caute id qd̕ omiſſum fuit ꝛ ſub qua
dam ↄditione ſi nō erit illud iterandū In cāu
dubio vehementer. An alijs ſit vel nō ſit bap
tiſatus. vt ſi ſit expoſitus vel baptiſātꝰ in noi
ne ihesu tm̄. Aut alio tali dubio iteret͛ baptiſ
mus ſub hac ↄditione. Si tu nō es baptiſatꝰ
ego te baptiſo in noie pr̄is ꝛ filij ꝛ ſpūs ſācti
Amen. Ea q̄ ſunt de decentia nōbili ſacramen
torꝫ inſtituta et ꝓmulgata ab eccīa: nec aboli
ta ſunt ꝑ nō vſum. ꝛ ſi nō ſint de neceſſitate ſā
cramenti ad faciendū id qd̕ intendit͛: ſunt tm̄
de nccītate precepti ad obligandū ne ſcienter
ꝛ negligenter abſqꝫ rōnali cā dimittant͛. For
ma in oī ſacrō pt̄ corrūpi aut ꝑ addicōem vel
ꝑ ſubtractōem ſeu variacōez. ſeu interupcōem
nōbilem. qꝛ modica nō impedit. ſilr additio.

ſubtractio ⁊ variatio ſiue q̄ hanc formā ad ſē
ſum aliū neq̧ intelligibilē reddunt: lz autē in
diſcrete ⁊ culpabiliter fiant verba aliq̄n tñ ſa
cramentū non ſp annullāt. In baptiſmo hec
ſunt de neccitate ſacmenti. miniſter ydoneus.
materia q̄ eſt aq̄ elementaris fluida ad dr̄am
lutie ⁊ aq̄⁊ q̄ ſūt artificiatis. Intētio actualis
vel hītualis faciendi qđ eccā intēdit. Intingē
do nō ſubm̄gendo ex aq̄ illa baptiſandū. aut
eius ptem principalē nudā. Et ꝙ aliq̄liter cō
ſentiat. ſ. actu vel hītu vel in pentibus. dicēdo
ſil' hanc formā ego baptiſo te in. no. p. ⁊ f. ⁊
ſ. ſ. amen. Confirmacōis ſacmentum tenetur
q̄libet xp̄ianus hn̄s vſum rōis non ɔtemnē.
preſertim imminente periculo ɔfeſſionis xp̄i
coram infidelib⁹ faciende. De eucariſtie ſacra
mento ſciendum ꝙ diſcrimen noui pcc̄i mor
tis in celebrando vitatur ſi p⁹ diſcuſſionem cō
ſcientie q̄ regulariter in talib⁹ haberi ſolet: et
celebraturus non habeat ɔſciam fixā aut eq̧
firmā. ſicut de oppoſito ꝙ ſit in pctō mortali.
vel alio legitimo impedimento. vt ē irregula
ritas. Et hec vocatur certitudo moralis vel ciui
lis qđ hō ſufficiēt pbatus ē Illi pueri ſūt ydo
nei ſuſcipe eucariſtiā. ⁊ ad hoc ligari videtur
ſemel in anno qui ſm leges cenſentur abiles
ad nubendum. poteſt cꝫ deuotio etatē hanc

puericie. ſicut in quibuſdã etatẽ ſupplet mali
cia. Audire miſſam integrã ẽ de obſeruacõne
ſabbati hoc eſt dieꝝ feſtoꝝ pro tpe legis eu
angelice niſi p impedimentũ legitimũ aliquis
ſe tueat. tale vero impedimentũ ẜm loca ꝛ tpa
ꝛ etates ꝛ ꝯſuetudines varie iudicat. Confeſſi
onem ſacramentalẽ poſt mortale peccatuꝫ fieri
actu oꝫ in ſex caſibus. Primus ex inſtitucõne
eccẽ ſemel in anno. Scd's in ſuſcepcõne eucari
ſtie vel celebracõe ꝛ ſacramentoꝝ alioꝝ ſuſce
ptione ẜm quoſdã. Tercius in periculo mor
tis veriſilr imminentis. Quartus qñ ꝯſciã di
ctat ꝙ alias nõ hebitur oportunitas pctã ꝯfi
tendi. Quintꝰ ſi ꝯſciã licet erronea ſibi ſb mor
li pctõ dictat. Sextus qñ vouit. iurauit vel ſibi
precipit. iuſte Circũſtãtie in aliud genꝰ vel in
aliã ſpẽm trahentes pcc̃i mortlis ſunt necãrio
ꝯfitende. Confitẽs dꝫ regularit in pctõꝝ ſuoꝝ
explicacõe celare ꝯplices ſuos niſi dũ alit ꝯfite
ri nõ pt. ſic in inceſtu cũ mre. l' vnica ſorore. ã
ñ ſic dicat ꝛ apd talẽ ꝙ reuelatio deat pdeſſe:
nõ obeſſe eis q̃ detegunt. Quo tñ caſu nichilo
minꝰ magna cautela reqrit apud ꝯfitentẽ ꝛ ꝯ
feſſorẽ ne zelo pficiendi indiſcreto fallant. de
hoc vide ſ. c. vi. ẜ. xij. xxiiij. xxix. ꝛc. Oĩa ad con
feſſionẽ ptinentia: vt pnia iniũcta ꝛ interroga
cões facte ꝛ cetera nõ inducẽtia ad malũ ſunt

de ꝯfeſſionis ſecreto ꝓpter q̄d peccant ſi eos nō
excuſet ignorãtia illi qui pn̄ias ſuas ⁊ ea q̄ ſa
cerdos eis dixit paſſim dicunt. ⁊ qui etiã ſup
hoc inquirunt. qm̄ talia p directū cauſant ali
qn̄ irriſionem ſacerdotis aut ꝯfeſſi culpam.
Qui ſeduxit alios ad pctm̄: tenet̄ ꝓ poſſe eos
poſtmodū ad viam veritatis reducere non mi
nus ꝙ de damno tpali illato Sic de infamacō
ne ⁊ ſimilib⁹. Et ad hoc debet ꝯfeſſor inducere
ꝯfitentem. De qua materia habes in nr̄o ma
nuali ꝯfeſſoris. Cōfeſſus volens pctm̄ ſuuꝫ re
uelari p ꝯfeſſorem petat illud extra ꝯfeſſionē
detegere. neqꝫ tn̄ adhuc eſt tutum cōfeſſori il
lud onus aſſumere: ſi remedium poſſit aliter
in ꝯmodum adhiberi Si ꝯfeſſor preſumit̄ veri
ſilr̄ ſollicitare aut ſollicitari ad pctã: vtputa
ad lubricitatē pſona hoc timens debꝫ ab iſto
ſi ſit ſuus curat⁹ petere licentiã alteri ꝯfitendi
ꝙ non obtēta p̄t nihilominus alteri ꝯfiteri ⁊
abſolui Peccatori ꝙuis non ſufficienter peni
tenti. vt ꝙ ꝓpoſitum hꝫ actuale peccãdi in fu
turū: vtile eſt ꝯfiteri ⁊ abſtinentias certas reci
pe. Cum tn̄ ꝯfeſſor expreſſe iterū ⁊ iterum ꝓte
ſtetur ꝙ neqꝫ abſoluitur neqꝫ p̄t. neqꝫ penitē
tie tales aut talis ꝯfeſſio eundē liberat q̄n ite
rum eadem pctã ꝯfiteri teneatur. tuti⁹ eſt cum
pua pn̄ia que ſponte ſuſcipitur ⁊ veriſimiliter

adimplebitur ducere ꝯfeſſos ad purgatoriũ ꝙ cũ magna nõ implenda precipitare in infernũ. Nulli muito iniungẽda eſt pñia publica pro pctõ ſecreto ſecus de publico. Silr nullꝰ p caſtigacõem ſcandaliſandꝰ ẽ publice pro pctõ occulto: ſecus ꝓ publico: vbi ſi ſcandaliſet pctõr ſcãdalum illud nõ imponẽti ſed ſibi qui meruit imputet. Diuiſio ꝯfeſſionis ſi ob ypocriſim aut pre nimio pudore fiat impedit virtutẽ abſolucõis. Secus vbi autoritas ſuperioris in caſibꝰ reſeruatis ⁊ bona fides ſimpliciũ hec faciunt ⁊ excuſant. Aut vbi ꝯfeſſor forte preſumeret ſcandalizari ex pctõ ꝯfeſſi ⁊ nõ hẽretur ꝓ tunc ꝯfeſſor ſecretus cui abſq; ꝓbabili ſcandalo pctã oia reuelari poſſent: aliq tñ poſſent. Videat tñ quilibet ꝙ rõnabiliter conſciam ſcandali ſibi fingit: dum neſcit cõfitens de quibuſdã actibus an fecerit illos ã q intencõe ⁊ quõ fecit vt ſepe ꝯtingit: dicat ſub ꝯditione ſcrupulos ſuos. vt ſic neq; mentiat nec abſolucõe defraudetur. Forma abſolucõnis ab excoicatione eſt iſta ⁊ debet pmo fieri Ego abſoluo te a ſñia excoicacõis ⁊ reſtituo te ſacramentis ecclẽie in noie pris ⁊ filij ⁊ ſpũſſcĩ. amen. Deiñ ſeqtur abſolutio a pccĩs ſi in excoicacõe pctm̃ includit neccãrio ꝯfitendũ ſacratiter. Ego abſoluo te a pccĩs tuis in noie pris

a filij a ſpūs ſcī amen Tutiuſq; ē iſtis formis nihil immiſcere. Confeſſio ficta reiterari debet ex integro ſm ꝓbabiliorē opinionem: q̄uis duriorem. Non eſt tñ fictio ſi pctōr dicat oīa quoꝝ actu recordatur: q̄uis non oīm recorde tur. Sed eſt fictio dū ſcienter celat aliquid. ā in ꝓpoſito peccandi ꝑſeuerat. aut ſcit aut ſciē debet q a tali non p̄t abſolui. Vnctio extreā materiā a formam in libris ſuis expreſſam. a obligat non ɔtemnere: dum finis vite ſm ꝓ babiles cōiecturas p infirmitatē expectatur. Que preterea iterari p̄t ſimili cauſa rurſus re niente. Extrema vnctio rite ſuſcep̄ delet venia lia: immo videt̄ q abſoluit ab oī culpa: ɔiun cta peticōe recipientis. Videtur etiā q ab oī pena liberet. tum v̄tute ſacramenti. tum q pe tit pie. ꝑſeuerant̄. pro ſe a iuſte Matrimonium ɔtrahens ficte in foro ecc̄e q̄ntumcunq; ſubſe quat̄ carnalis copula: eadē fictione remanen te non ɔiungit̄ matrimonialr. Compellet̄ tñ ab eccā in foro exteriori. Cuius eſt ɔſilium vt poti9 omnes ſentētias ecc̄e toleret q̄ pctō ɔſē tiat: poteſt tñ nouo ɔſenſu adhibito fictū ma trimoniū ſi nichil aliud ɔſtiterit in veꝝ cōmu tare. Votū ſimplex caſtitatis nō dirimit ma trimoniū iam ɔtractū. peccat tñ qui vouit dū p̄mo ɔtrahendi voluntatē habuit voto ɔtrariā

k iiii

non aūt poſtea dum reddit debitū vt ē ↄcors
ſmā: ſed negant petic͠oem poſſe fieri. Nullus
ↄiugū tenet reddere debitū ī detrimentuꝫ nō
bile ꝛ certum ſui corpis vel fetus naſcituri. Et
ſm hoc cognoſcitur qn̄ leproſis vel pregnāti
bus aut menſtruatis aut furioſis aut epidi
miacis ꝛ ſilibus caſibꝫ reddi vel non debeat debi
tum ad tps.

¶ Que impediant mr̄imoniū ↄtrahendū non
ↄtractum ca. xiij.

Nam de impedimentis mr̄imonij latiꝰ tra
ctare necē eſt vbi maxima fiunt picula.
Pro pn̄ti tn̄ dicenda ſunt tria ſub ↄpen
dio. Primo q̄ impediant mr̄imoniū ↄtrahend
non ↄtractū. Scd̄o q̄ impediant nō ſolū ↄtra
hendū ſed etiā iam ↄtractum. Tercio q̄ faciūt
vt fieri poſſit diuorciū. de quibꝫ oībus pet. de
pa. ſuper. iiij. d. xiiij. recitat ꝛ declarat vſus. De
impedientibꝫ eñ ſolū ↄtrahendū ſunt noue ꝙ
Eccie vetitum. necnō tps feriatū. Hoſtieñ. ad
dit alios viꝫ Inceſtus. raptꝰ. ſponſate mors
mulieris. Suſceptꝰ ꝓprie ſobolis. mors pſbra
tis. Vel ſi peniteat ſolēniter. aut monialē Ac
cipiat: ꝓhibent hec ↄiugiū ſociandū. Primū
impedimentum ē ecce vetitum ne viꝫ clam. ꝛ ſi
ue vbi ↄſuetudo ē bannis fiant mr̄imonia. et
peccāt mortaliter ſponſus vel maritꝰ ſi an̄ bn̄di